

Εἶναι ἡ Ἐρωφίλη πού ἀγαπῶ καὶ λαχταρίζω.
Δὲν τόλμησα ποτὲς νὰν τῆς τὸ μολοήσω
μόνε τὴν ἀγαπάω ἀγαπάω τὴν Νεράηδα
καὶ ξεψυχᾶω γλυκὰ μὲς τὸ συλοησμό της.

(γονατίζοντας μπροστὰ της)

Ἐσὺ θὰν τῆς τὸ πῆς θὰν τῆς τὸ φανερόσεις ;

Η ΝΕΡΑΗΔΑ (βιαστικά κάπως)

Ναὶ ναί. Θὰν τῆς τὸ πῶ θὰν τῆς τὸ φανερώσω
καὶ τόρα τράβα ἐμπρός.

Ο ΓΙΑΝΑΚΗΣ (σηκόνεται)

Γλυκειά μου Νεραηδοῦλα (φέγγουν).

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΙΑΝΗΣ ΚΑΜΠΥΣΗΣ

Η "ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ," Η "ΕΣΤΙΑ," ΚΙ Ο κ. ΤΣΟ- ΚΟΠΟΥΛΟΣ

Θὰ τὸ νομίζαμε ἐξευτελιστικὸ ν' ἀπαντούσαμε
στ' ἀνάξια λόγια, ὅσα, κινημένα ἀπὸ τὸν ἀνίδεο θό-
ρυβο γιὰ τὴ ζωντανή μας γλώσσα καὶ τὴ νεώτερη
ποιητικὴ μας παράδοση, φανήκανε στὰ περισσότερα
καθημερινὰ φύλλα τῆς μέρες πού παίχτηκε ἡ «Ἰφι-
γένεια» τοῦ Μορεᾶς. Κ' ἔτσι νομίζουμε πὼς θὰ ξω-
φλούσαμε μιὰ γιὰ πάντα ἂν ξαναφανερώνουμε ἐδῶ
τὴν ἀηδία καὶ τὰ μειδιήματα πού μᾶς προξένησαν
ὅσα σημειώθηκαν ἀπὸ τοὺς λογιῆς λογιῆς ζωέμπο-
ρους τῆς δημοσιογραφίας, καθὼς ἀπὸ τὸν κ. Γ. Πῶπ
στὶς «Ἀθῆναι» ἢ ἀπὸ τὸν ἀστεῖο «Θεατὴ» τοῦ ἰδίου
φύλλου, ἀπὸ τὸ νεαρὸ ἡλίθιο κ. Γ. Βλάχο στὸ «Χρό-
νο», καὶ ὅσα ἀπὸ ἄλλους ἀσήμαντους στὶς διάφορες
Ἑσπερινές, Ἀστραπές, Ἐφημερίδες, Καιροὺς κτλ.κτλ.

Ἀντίθετα μὲ τὰ παραπάνου θὰ θέλαμε νὰ ρή-
ξουμε στὸ «Νουμᾶ» λίγα πρόχειρα λόγια γιὰ τὰ
γραφόμενα τῆς «Ἑστίας» καὶ τοῦ κ. Γ. Τσοκοπού-
λου στοὺς «Καιροὺς» καὶ ἄλλου· γιατί κ' οἱ δύο τους
αὐτοί, χωρὶς βέβαια νὰ βρῖσκουνε καὶ νὰ διασύρουν,
θέλησαν, κινημένοι ἀπὸ ἀδέξιους δογματισμοὺς καὶ
ἀκαλλιτέχνητες μικροαντίληψεις, νὰ κακίσουνε τὸ
«ἄτοπο» μεταφραστικὸ ἐπιχείρημα.

Ἡ μεγαλύτερη μερίδα τοῦ τύπου, πού σύμ-
φωνα μὲ τὴ γενικὴ δμολογία πρωτοστατεῖ σ'
ὅτι ξεχαρδαλωμένο παρουσιάζει ὁ τόπος, δὲ θὰ
μποροῦσε βέβαια νὰ ξεφύγῃ τὰ σημάδια τοῦ
ξεπεσμοῦ γιὰ τὰ γλωσσικὰ καὶ λογοτεχνικὰ ζη-
τήματα, ζητήματα πού προϋποθέτουνε πάντα τοὺς
λίγους ἐκλεκτοὺς πού δὲν ἔχουνε μολυσμένη τὴ σκέ-
ψη. Κ' ἔτσι, καὶ ὅσα φύλλα μᾶς φαντάζουνε σεμνὰ
μέσα στ' ἄλλα τ' ἄσεμνα, γιὰ ποιητικὰ ἢ καλ-
λιτεχνικὰ ζητήματα, δὲ μποροῦνε νὰ ξεφύγουνε τὴν

κοινὴ μοῖρα τῆς ψευτιάς καὶ τοῦ κακοῦ. Ἀς πά-
ρουμε τὴν Ἑστία. Στὸ φύλλο τῆς 8 Αὐγούστου 1912,
στὸ φιλολογικὸ χρονογράφημα τοῦ κριτικοῦ συντάχτη
τῆς κ. Ν.Κ., σημειώνονται τ' ἀκόλουθα : «Ἡ μετά-
φρασις ἦτο ἀσφαλῶς πολὺ καλὴ. Πεζή, ρυθμικὴ
κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς διαλόγους—ἐμμετρος εἰς
τὰ χορικά, ὅπως ἔπρεπε ἄλλως τε.... Ἡ ἀπόδοσις
(τοῦ διαλόγου) ἤμποροῦσε βέβαια νὰ εἶναι καλλιτέρα·
τοῦτο δὲν σημαίνει βέβαια ὅτι δὲν εἶναι ἤδη καλὴ.
Ἀντιθέτως, εἰς τὴν μετάφρασιν τῶν χορικῶν ὁ κ. Α.
Παλαμάς ὑπῆρξεν εὐτυχής.»

Δίπλα ὅμως μὲ τὸν κ. Ν. Κ. ἔπρεπε νὰ μιλήσῃ
κ' ἡ ἐπίσημη «Ἑστία» καὶ σ' ἓνα ἀνυπόγραφο ση-
μείωμά της, φθέγγεται : «...Τὸ ἐπεισόδιον μᾶς ἐμ-
πνέει λύπην, λύπην καὶ μόνον λύπην... Λύπην διότι
νεαρὸς λόγιος δοκιμάζει τὸ σθένος τοῦ εἰς ἀποπείρας
ἀσεβεῖς συνάμα καὶ ἀνωφελεῖς...» Ἡ «Ἑστία» μι-
λεῖ ἀκόμα γιὰ παιδικὰς φιλοδοξίας καὶ γιὰ τὸ μικρὸ
μας φιλολογικὸ ἀνάστημα· θὰ εἴχαμε ὅλη τὴν καλὴ
διάθεσιν νὰ τῆς πάρουμε συμπάθειον πού δὲν εἴμαστε
μεσόκοποι καὶ νὰ τῆς ζητήσουμε μὲ τί νούμερα με-
τρᾷ τ' ἀναστήματα. Θὰ προσθέταμε ἀκόμα πὼς
ὅταν ἐδῶ καὶ καιρὸ μεταφράσαμε λίγους στίχους ἀπὸ
τῆς «Στροφῆς» τοῦ Μορεᾶς, ὁ ποιητὴς καταδέχτηκε
νὰ τοὺς προσέξῃ καὶ νὰ τοὺς τιμήσῃ μὲ τὸ θερμό
τοῦ ἐπαινο· καὶ πὼς δὲν ξέρομε, ἂν κανένας ἀπὸ
τοὺς μετριώτατους μεσόκοπους λογογράφους πού λι-
δανίζονται καθημερινὰ στὴν «Ἑστία», καταπιανό-
τανε μὲ παρόμοιο ἐπιχείρημα, θάδρισκε τὴν ἴδια
τύχη.

Ἐρχομαι στὸν κ. Γ. Τσοκόπουλο. Σ' ἓνα του
χρονογράφημα στοὺς «Καιροὺς», μὲ ὑπογραφή Φι-
λέας Φόγγ, μᾶς κηρύχνει «ἐνόχους ἐσχάτης ἀκα-
λαισθησίας» καὶ «προδότας τῆς Τέχνης». Δὲν ξέρω
καλὰ καλὰ ἀπὸ ποιά αἰσθητικὴ σχολὴ ἀποφοίτησε
ὁ κ. Τσοκόπουλος, οὔτε καὶ ἂν πρέπη, γιὰ νὰ δου-
λέψῃ κανεὶς τ' ἀγνὸ νόημα τῆς Τέχνης, νάχῃ γρά-
φει στίχους, προσιτοὺς σὲ κάθε κοινὸ, τέτοιους καθὼς
οἱ στίχοι τῆς «Περουζέ». Κι ἀκόμα δὲν ξέρω ἂν κα-
νεῖς, γιὰ νὰ μᾶς δώσῃ φράση καλλιτεχνικὴ καὶ στί-
χους περίτεχνους, πρέπει νὰ εἶναι χηνόπουλο, κα-
θὼς νοστιμεύεται νὰ μᾶς ὀνομάζῃ ὁ κ. Τσ., ἢ με-
γάλη, πολὺ μεγάλη χήνα καὶ πάπια παχύδερμη. Μὰ
ξέρω νὰ τόνε διαβεβαιώσω πολὺ καλὰ, αὐτὸν καὶ ἄλλους
τοὺς ἄλλους, πὼς λέξεις τέτοιες σὰν τὸ «ἀναμαλλιά-
ρα» (*), «σφαχτάρι», «σύγκορμος», ἐκφραστικὲς καὶ

(*) Σημ.—Τόσο πολὺ γνωστὲς καὶ καθιερωμέναι εἰναι οἱ
λέξεις τοῦτες, πού θὰ μπορούσαμε ν' ἀναφέρουμε πὼς τὴν
πρῶτη ἀπ' αὐτές, τὴν «ἀναμαλλιάρα», βρῖσκουμε στὸ Ἑλλη-
νογαλλικὸ λεξικὸ τοῦ κ. Ἀγγ. Βλάχου, (τοῦ ὑπερκαθαρευου-
σιάνου, πού διαλαλεῖ τὸ ἀπόλυτον ξεκαθάρισμα τῆς γλώσσας),
καὶ τὴ λέξη «σύγκορμος» στὸ καλὸ «Γλωσσάριον Ἑπειρωτι-
κῶν λέξεων» τοῦ κ. Ἀράδαντινοῦ.

ζωντανές, γεμάτες από χρώμα, είναι υλικό χρησιμώτατο στα χέρια του τεχνίτη, που δε γυρεύει αποκλειστικά τὸν ἰσχνή, τὴν ἀνούσια καὶ τὴν ἀναιμικὴ φράση. Μπορῶ νὰ τόνε βεβαιώσω, πὼς τὸ «σύγκορμος», λέξη τόσο ταιριαστὴ σὲ λυρικό ὅρος, εἶναι καλοηχότερη ἀπὸ τὸ «σύσσωμος» ποὺ μᾶς προτείνει. (Τρέμω σύσσωμη ; ;...) "Ομοῖα καὶ τὸ «σφαχτάρι», λέξη εἰκονικώτατη καὶ χρησιμώτατη γιὰ τὴν περίσταση, ἀφοῦ μ' αὐτὴ ἀποφεύγεται τ' ἀποκλειστικὸ μεταχείρισμα τῆς κάπως ἄτονης λέξης «θύμα». Κ' ἡ λέξη «ἀναμαλλιάρα» (écheneleée) πλούσια καὶ καλόγηχη, ἐκφράζοντας τέλεια τὸ νόημα ποὺ κλείνει καὶ μὴ μπορῶντας ν' ἀντικατασταθῇ μὲ ἄλλη. Αὐτὰ γιὰ τὸν τεχνοκρίτη κ. Γ. Τσοκόπουλο, ποὺ μᾶς φιλοδώρησε μὲ δ—β χρονογραφήματά του, προσπαθώντας νὰ μᾶς διδάξῃ τὸν ὀρθὸ λόγο καὶ τὴν ἀγνή τέχνη!! Τεχνοκρίτης, ποὺ τοῦ ἀρέσει νὰ παραδέρνῃ γύρω ἀπὸ τὸ μέτρο καὶ ποὺ ναιῶται τὴν ἀντιπάθεια κάθε γερασμένου λόγιου γιὰ ὅ,τι πηγάζει ἀπὸ τὰ νιάτα.

ΛΕΑΝΤΡΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ "ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ", ΤΟΥ J. MORÉAS

(ΑΠΟ ΤΗ Β' ΠΡΑΞΗ)

ΧΟΡΟΣ

Κοντὰ στὸ γοργοτάξιδο Σιμόεντα
Μὲ τ' ἀφριστὰ νερά,
Μέσ' στὰ καράβια τους, φορώντας τ' ἄρματα
Τ' ἀστραφτερά,

Οἱ βασιλιάδες θάρθουνε ποὺ ὀλόκληρος
Δοξάζει ἓνας λαός,
"Πρῶτες, θνητὸς ποὺ σμίγει κάποιος μέσα τους
Κ' ἓνας Θεός.

Καὶ θάρθουνε μαζί νὰ ξαναπάρουνε
Τὴν ἀδερφή μ' αὐτοὺς
Τῶν Διόσκουρων, ποὺ ὑψώνονται φωτόβολοι
Στοὺς οὐρανοὺς.

Τοῦ μεγάλου ψυχου Ἐχτορα ἀνωφέλετη
Θᾶν' ἡ παλληκαριά,
Κι ὁ Αἰνείας κι ὅ,τι κι ἂν πράξουνε τ' Ἀντήνωρα
Τ' ἄξια παιδιά.

Ὁ Αἰακίδης ρίχνεται ἀνατάρaxη
Στὴ δίνη τῶν μαχῶν,
Σὰν τὸ θεριὸ ποὺ τὸ κοπάδι μάχεται
Τῶν βουβαλιῶν.

Ἐπιδέξια κι ὁ Αἴας ὁ πλατύστερνος
Γνωρίζει νὰ χτυπᾷ
Μὲ τὰ κυματιστά του τὰ σιιτέματα
Μὲ σαΐτιά

Ξέρει κι ὁ Τεῦκρος ν' ἀνημφᾷ πολύτροπη
Τῶν πύργων τὰ ἱψη, ἐκεῖ
Ποὺ ὁ Φοῖβος τὴν Κασσάντρ' ἀναταράζοντας
Τὴ μαντική,

Δέρνεται αὐτὴ καὶ σκοῦζει, καὶ ξεσκίζοντας
Τὰ ροῦχα τὰ λευκά,
Σαλεύει τῶν μαλλιών της τὰ διαφνόκλαδα
Τρικυμιστά!

(ΑΠΟ ΤΗΝ Ε' ΠΡΑΞΗ)

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ (Πρὸς τὸ Χορό).

Κ' ἐσεῖς, γυναῖκες, πάψετε τὴ μάταιη τὴ βαρυθυμία
Καὶ τὰ τραγούδια ἢ καθεμιά προεπούμενα ἕως ταιριάζῃ
Γιὰ τὴ σαΐτεύτρα Ἀρτέμιδα μὲ τὴ μεγάλη τὴν καρδιά
Ποὺ τὴν πολύκυρπη γυνὴ τὴν Κλάρο μεσ' σ' ἁμάξι.

Καὶ φέρετε, φέρετε τὶς χρυσὲς ὑδρίες, καὶ χύστε τὶς χοῆς
Κι ἅς κάψῃ ἡ φλόγα στὸ βωμὸ τ' ἀμέτρητα τὰ δῶρα.
Ὡ Ἀρτέμιδα, βασίλισσα σὲς πὺ ἀψηλὲς βουνοκορφές
Τ' ὅ,τι ζητοῦσες δίνω σου χωρὶς νὰ τρέμω τώρα.

Νὰ τὰ μαλλιά, τ' ἀπάρθενο τὸ μέτωπό μου, νά, κι αὐτό,
Κι ἐλάτε, στεφανώστε με μὲ φύλλα κι ἀνθοκλάδια,
Τὸ ἴσιο κρατῆστε τοῦ χοροῦ, ὦ κορασίδες, καὶ τὸ χαμὸ
Γιορτάστε μου σὰν τὰ λιμπρὰ μοιρόγραφτι σημάδια.

Νικῶ τὴν Τροία καὶ κατὰ γῆς γκρεμίζω καὶ ποδοπατῶ
Τὸ δυνατὸ τὸ κάστρο της καὶ τὰ παλιὰ τὰ τεῖχη,
Καὶ σβύνω μὲ τὸ αἷμα μου τὸ μαντικὸ χρησὶμό
Κι ὀρίζω τοῦ πολέμου ἐγὼ καὶ τῶν μαχῶν τὴν τύχη.

Ὡ τῆς Αὐλίδας μοναξιάς, κρηψῶνες, κόλποι, ἀκρογιαλιές
Ὅλη τὴ δόξα μου χρωστῶ σὲ σᾶς. Ἀργος, πατρίδα,
Γιὰ τέτοια κάποια ριζικά, χάρες θεόσταλτες τρανές,
Στ' Ἀργος γεννήθηκα κι αὐτοῦ τὸ φῶς τὸ πρῶτο μου
λεῖδα.

ΧΟΡΟΣ

Ὡ ἐσένα, ἐσὲ παρθένα ἀγέρωχη
Τὰ βάσανα τὰ τρομερά,